

01-01-2023

Regler for etablering af faunastriber

Fauna striber

Emil Grøn Jensen

SAGRO I/S

TLF. 96 29 66 28

MAIL: egj@sagro.dk

BIRK CENTERPARK 24, 7400 HERNING

Herning-Ikast
Landboforening

Familielandbruget
VEST-Jylland

Med den nye landbrugsreform er der kommet nye muligheder for at etablere flere naturberigende indsatser på din bedrift og samtidig opfylde kravene til ekstra støtteordninger. Men med de nye muligheder er der samtidig også kommet nye regler, som man skal være opmærksom på. I denne guideline gennemgår vi kort de regler du skal være opmærksom på, når du etablerer faunastriber på din bedrift.

Hvis du ønsker arealtilskud, skal du i etableringen af din faunastribe skal du forholde dig til hvilken ordning/krav og afgrødekode du har meldt faunastriben under.

Anmeldelse som småbiotop

Anmelder du din faunastribe som en småbiotop, viser tabellen nedenfor hvordan du skal forholde dig til de forskellige ordningers krav:

	Grundbetaling	GLM-8 kravet	Biodiversitet og bæredygtighed
Størrelse	0,01-1 ha	0,01-1 ha	0,01-1 ha
Andel af mark	Maks 20 pct.	Maks 50 pct.	Op til en hel mark
Placering	Alle arealtyper	Omdriftsjord	Alle arealtyper
Landbrugsaktivitet	Alle aktiviteter må udføres	Ingen aktiviteter tilladt	Ingen aktiviteter tilladt
Varighed	Kan ændres i løbet af året	Fastlagt hele året	Fastlagt hele året
Indtegning i IMK	Mindre præcis indtegning	Præcis indtegning	Præcis indtegning
Kvælstofnorm	Ingen	Ingen	Ingen
Tilskudsstørrelse	Alm. GB = 1900 kr./ha	Alm. GB = 1900 kr./ha	Alm. GB = 1900 kr./ha + 2740 kr./ha

NB. Når du anmelder din småbiotop i IMK, bliver du samtidig bedt om at registrere under hvilken ordning din småbiotop tilhører.

Nedenfor er indsat uddybende regler og retningslinjer vedrørende arealer anmeldt som småbiotoper fra vejledningen "Vejledning om grundbetaling 2023":

Side 48: **Generelt for småbiotoper:** *Småbiotoper er berettiget til tilskud under grundbetalingsordningen og har ingen kvælstofnorm. Under grundbetaling må du gerne bruge en småbiotop til produktion som f.eks. slåning, slæt, afgræsning eller dyrkning af en afgrøde, hvis du alligevel ønsker det i løbet af året. Det gælder dog ikke for småbiotoper, der indgår i opfyldelsen af GLM 8-kravet eller i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed."*

"Der er en række fælles forpligtelser for alle småbiotoper:

- *En småbiotop skal være mindst 100 m². Du skal ikke regne klynger af træer og buske under 100 m² ind som en småbiotop, fordi de almindeligvis er tilskudsberettigede til grundbetaling.*
- *Du skal tegne alle småbiotoper ind i kortlaget for småbiotoper i Internet Markkort (IMK).*
- *Der gælder en øvre arealgrænse for småbiotoperne på 1 ha, mens deres omfang af marken, som de ligger på, afhænger af formålet med småbiotopen.*
- *Der skal som minimum være fem meter mellem to separate småbiotoper.*

- *Et sammenhængende areal med ikke-produktive elementer må ikke være mere end 1 ha. Det vil sige småbiotoper, bræmmer, markkrat samt GLM-søer og fortidsminder. Der skal i dette tilfælde være 5 meter til et andet ikke-produktivt element eller en anden gruppe af ikke-produktive elementer.*
- *Småbiotoper er undtaget fra rydningspligten i driftsloven.”*

Side 50: **”Småbiotoper i grundbetalingsordningen:** *Der er ikke krav til præcis indtegning for småbiotoper, der indgår i grundbetaling, så længe du sikrer dig, at de ikke udgør mere end 20 pct. af marken og ikke er større end 1 ha. Der gælder dog krav om mere præcis indtegning af småbiotoper, hvis du anvender dem til opfyldelse af GLM 8 eller bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed.*

Du kan udlægge småbiotoper på alle dine arealer uanset arealtype (omdriftsarealer, permanent græs og permanente afgrøder). Det er dog en forpligtelse, at en småbiotop ikke udgør mere end 1,00 ha og er placeret mindst fem meter fra en anden småbiotop og ikke udgør mere end 20 pct. af markens areal.

Vær opmærksom på, at hvis du også bruger dine småbiotoper til opfyldelse af GLM 8-kravet eller bioordningen biodiversitet & bæredygtighed, må du ikke anvende dine småbiotoper til produktion eller udføre landbrugsaktiviteter på dem i hele kalenderåret, og der gælder andre forpligtelser til småbiotopernes omfang af marken.¹”

¹ Jf. kravet om at småbiotoper under GLM-8 krav ikke må fylde mere end 50 pct. af marken. En småbiotop må gerne fylde en hel mark under bioordningen biodiversitet og bæredygtighed, så længe den enkelte småbiotop ikke er større end 1 ha og at der er minimum 5 meter imellem hver småbiotop.

Side 48: **”Det tidligere begreb ’vildt- og bivenlige tiltag’ udgår: I 2014-2022 var der mulighed for at etablere ikke produktionsrelaterede tiltag i form af lærkepletter, insektvolde, barjordsstriber og vildtstriber. Fra januar 2023 vil sådanne tiltag blive betragtet som en småbiotop og underlagt de generelle forpligtelser for småbiotoper. Har du i 2022 eller tidligere etableret et vildt- og bivenligt tiltag, vil du fra 2023 skulle tegne disse arealer ind som en småbiotop. De tidligere bredde- og størrelseskrav er fjernet, og du kan fra 2023 placere dem på alle arealtyper. Der er dog en begrænsning i forhold til GLM 8-kravet.”**

Tabellen nedenfor viser hvordan man kan bruge tidligere vildt- og bivenlig tiltag fra 2023.

Vildt- og bivenlige tiltag i 2022	Beskrivelse af tiltag i 2022	Kan tiltaget anvendes til opfyldelse af GLM 8 fra 2023?	Kan tiltaget være tilskudsberettiget til bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed fra 2023?	Kan tiltaget være berettiget til grundbetaling fra 2023?
Vildtstriber uden produktionsafgrøder	Smalle striber i den enkelte mark, der er enten tilsået eller vedligeholdt med henblik på at gavne vildtet og biodiversiteten. Det kan f.eks. være: <ul style="list-style-type: none"> • en stribe på arealet tilsået med en vildtblanding, der ikke består af produktionsafgrøder, f.eks. blomsterstriber • en vild voksende/urørt vegetationsstribe af selvsåede/vilde græsmarksplanter, og hvor planterne selv sætter frø 	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}
Vildtstriber med produktionsafgrøder	<ul style="list-style-type: none"> • en stribe på arealet tilsået med en vildtblanding bestående af f.eks. majs, hvede osv. 	Nej	Nej	Ja, som en småbiotop eller som en mark med en afgrødekode for produktionsafgrøden
Kortholdte vildtstriber	Et græsspor, der holdes slået helt kort gennem hele vækstsæsonen	Ja som en del af et brakareal ³	Ja som en del af et brakareal ³	Ja, som en del af en græsmark. Behøver ikke at blive tegnet ind som en småbiotop. Alternativt kan den indgå som en del af det i forvejen dyrkede areal. Ja som en del af et brakareal ³
Insektvolde	En insektvolde er en lille jordvolde, som f.eks. er skabt ved at pløje to furer sammen. Du kan tilså insektvolden med f.eks. blomstrende og frøsættende flerårige urter.	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}
Lærkepletter	Udyrkede pletter i en mark, hvor der ikke er tilsået en afgrøde, men hvor plantedækket kan være naturligt fremspiring.	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}
Barjordsstriber	Arealer, som holdes 'sorte', dvs. fri for planter hele året. Striberne kan give tørremuligheder for agerlandets vildt.	Nej	Nej	Ja, som en del af en mark som eksempelvis en mark med græs eller korn uanset om det anmeldes som småbiotop eller ej.

² Jf. kravet om at arealet skal placeres på omdriftsjord

Nedenfor er indsat uddybende regler og retningslinjer vedrørende arealer anmeldt som småbiotoper fra vejledningen "Vejledning om konditionalitet - miljøområdet" og dermed opfyldelse af GLM-8 kravet:

Side 90: "**Småbiotoper:** Nye delområder på et omdriftsareal, som du kan etablere fra 2023 til gavn for biodiversiteten. De må højst være én hektar store og skal ligge mindst fem meter fra en anden småbiotop. De må maksimalt udgøre 50 pct. af en mark. Du kan lade dem gro til med træer eller buske eller lade dem være våde eller bestå af højt græs. Du kan også vælge at tilplante en småbiotop, hvis du har ønsker til selve beplantningen. Vildt- og bivenlige tiltag (lærkepletter, urtestruber og urørte vildtstriber) kan også anmeldes som småbiotop."

Side 91: "**Fravær af produktion:** Elementer og arealer, der er afsat til opfyldelse af kravet om mindsteandel af ikke-produktive områder på omdriftsarealer, må ikke anvendes til nogen form for aktivitet, der er tilknyttet produktion. Dette omfatter hold af husdyr og dyrkning eller høst af afgrøder til brug for produktion af fødevarer. Eksempelvis jordbearbejdning, gødsning, sprøjtning, dyrkning, høst, slæt og græsning er derfor udelukket (...)"

Side 91: "**Slåning:** Slåning af de lysåbne elementer brak, markbræmmer og 3 meters bræmmer er nødvendige for at sikre, at arealerne fortsat er lysåbne og holdes i landbrugsmæssig stand. Ved slåning må det afslåede plantemateriale ikke fjernes fra arealerne. Slåningen sikrer, at der sker en vedligeholdelse, så der ikke sker opvækst af træer og buske. Alle andre ikke-produktive elementer må ikke slås."

NB. På Landbrugsstyrelsens hjemmeside under spørgsmål vedr. GLM-8 krav tilføjer de:

Må jeg afpudse på en småbiotop?

Nej, det må du ikke i hele kalenderåret. Du har dog mulighed for afgræsning under visse betingelser (se punktet omkring afgræsning).

Nedenfor er indsat uddybende regler og retningslinjer vedrørende arealer anmeldt som småbiotoper fra vejledningen "Vejledning om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed 2023":

Side 16: "**Hvad gælder for småbiotoper under ordningen?:** Kriterierne for størrelsen af en småbiotop er, at den ikke må være mindre end 0,01 ha (100m²) eller større end 1,00 ha. Hvis du udlægger flere småbiotoper på samme mark, skal der være mindst 5 meter mellem dem. Småbiotoper anses som sammenhængende, hvis der er mindre end 5 meter mellem dem.

Du skal tegne din småbiotop præcist i Internet Markkort (IMK). Hvis din småbiotop udgør en hel mark, skal du stadig tegne en hovedmark under din tegning af småbiotopen. På hovedmarken skal du bruge eksisterende afgrødekoder. Hvis arealet er i omdrift, anbefaler vi, at du indberetter en afgrødekode for brak. Hvis arealet er permanent græs, skal du altså indberette arealet med én af de afgrødekoderne for permanent græs uden norm.

Du kan udlægge småbiotoper på alle arealtyper. Det vil sige på omdriftsarealer, permanent græs og permanente afgrøder. Vi betragter småbiotoper som en del af den mark, de er placeret på. Derfor vil et areal med en småbiotop have samme status som den øvrige mark. Det betyder, at hvis den omkringliggende mark opnår status som permanent græs, vil småbiotopen også få status som permanent græs."

Side 17: "**Du må ikke udføre landbrugsaktiviteter:** Det er en forpligtelse under bio-ordning biodiversitet & bæredygtighed, at du ikke må bruge en småbiotop produktionsmæssigt. Du må heller ikke udføre landbrugsaktiviteter på en småbiotop i hele kalenderåret"

Side 17: "**Du må ikke bruge pesticider (sprøjtemidler):** Du må ikke bruge pesticider under denne ordning, heller ikke til nedvisning af afgrøden til etablering af næste års afgrøde. Det gælder også ved forekomsten af uønskede plantearter, som f.eks. kæmpebjørneklo og flyvehavre. Du kan i stedet lave en selektiv afslåning af de uønskede plantearter."

Har du yderlige spørgsmål vedr. småbiotoper og faunastriber?

Kontakt Emil Grøn Jensen, SAGRO

Tel.: 96 29 66 28

Mobil: 61 67 82 38

Mail: egj@sagro.dk

Anmeldelse som blomster- eller bestøverbrak

Har du i stedet anmeldt din(e) faunastribe(r) enten som blomster- eller bestøverbrak kan der være andre gældende regler og krav. I tabellen nedenfor viser vi hvordan du skal forholde dig til de forskellige ordningers krav:

	Grundbetaling	GLM-8 kravet	Biodiversitet og bæredygtighed
Størrelse	Mindst 0,01 ha	Mindst 0,01 ha	Mindst 0,01 ha
Andel af mark	Intet krav	Intet krav	Intet krav
Placering	Omdriftsjord	Omdriftsjord	Alle arealtyper
Landbrugsaktivitet	Ingen tilladelse. Slåning tilladt – intet krav	Ingen tilladelse. Slåning tilladt – intet krav	Ingen tilladelse. Slåning tilladt – intet krav
Varighed	2-årig periode	2-årig periode	2-årig periode
Indtegning i IMK	Indtegnes i IMK	Indtegnes i IMK	Indtegnes i IMK
Tidsfrist	Jordbearbejdning og såning senest d. 30. april	Jordbearbejdning senest og såning d. 30. april	Jordbearbejdning senest og såning d. 30. april
Plantedække	Blomsterdækket udgør mindst 50 pct. af arealet	Blomsterdækket udgør mindst 50 pct. af arealet	Blomsterdækket udgør mindst 50 pct. af arealet
Tilskudsstørrelse	Alm. GB = 1900 kr./ha	Alm. GB = 1900 kr./ha	Alm. GB = 1900 kr./ha + 2740 kr./ha

NB. Bemærk at der ikke er krav til brugte plantearter, hvis arealet er anmeldt som blomsterbrak. Dog må der ikke være mere end 50 pct. korn, raps, majs, kløver eller græs i blomsterdækket. Ved bestøverbrak skal der som altid være 3 accepterede plantearter pr. m² i plantedækket. Vores faunastribe overholder disse krav.

Nedenfor er indsat uddybende regler og retningslinjer vedrørende arealer anmeldt som blomster- eller bestøverbrak fra vejledningen "Vejledning om grundbetaling 2023":

Side 35: "Hvis du etablerer blomsterbrak, skal du lave en mekanisk jordbehandling og så en blomsterbrakblanding af mindst to forskellige frø- og nektarproducerende plantearter pr. m² senest 30. april. Den udsåede blomsterblanding skal udgøre mindst 50 pct. af plantedækket på arealet. Arealet skal bestå af en blomsterblanding, der ikke bruges til produktion. Det er valgfrit, hvilke plantearter du bruger, så længe blandingen ikke overvejende (mere end 50 pct.) består af hverken korn, raps, majs, kløver eller græs i renbestand eller en blanding af disse."

Side 35: "Hvis du etablerer bestøverbrak, skal du lave en mekanisk jordbehandling og så en blomsterblanding af mindst tre forskellige pollen- og nektarrige plantearter pr. m² senest 30. april. Den udsåede blomsterblanding skal udgøre mindst 50 pct. af plantedækket på arealet. Arealet skal bestå af en blomsterblanding, der ikke bruges til produktion. Du skal bruge plantearter, som står på den særlige planteartsliste for bestøverbrak.

Vær opmærksom på, at hvis du vælger mere end én art af kløver, skal der også indgå mindst to arter fra listen, som er forskellige fra kløver. Man må ikke så korn, raps, majs, kløver eller græs i renbestand eller en blanding af disse."

”For arealer indberettet som blomsterbrak (red. og bestøverbrak) har du mulighed for kun at udføre en landbrugsaktivitet hvert andet år (etableringsår og efterfølgende ansøgningsår). Du skal dog være opmærksom på, at arealer med blomsterbrak til enhver tid af året (begge år) har et plantedække bestående af en blomsterblanding, der opfylder forpligtelserne for blomsterbrak, hvis du vil sikre dig, at arealet betragtes som blomsterbrak. Du må derfor ikke afpudse i etableringsåret. Hvis du ønsker at afpudse i det efterfølgende ansøgningsår, så indberet arealet som slåningsbrak. Hvis du efter det andet år igen ønsker at have en blomsterbrakmark, så skal du på ny udføre en ny jordbehandling og iså en blomsterblanding, hvorefter det toårige aktivitetskrav gælder på ny.”

Side 37: **”Brak brugt til andre formål end grundbetaling:** Brakmarker, som bliver brugt til et andet formål som f.eks. under GLM 8-kravet og bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, skal i hele kalenderåret forblive som brak. Det betyder, at du inden for kalenderåret ikke må omlægge til hverken vintersæd eller jordbehandle forud for vårsæd, og du må heller ikke anvende selektiv bekæmpelse af ukrudtsarter på nær bekæmpelse af den invasive art kæmpebjørneklo.”

Nedenfor er indsat uddybende regler og retningslinjer vedrørende arealer anmeldt som blomster- eller bestøverbrak fra vejledningen ”Vejledning om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed”:

Side 14: *”Blomsterbrak (red. og bestøverbrak) udlagt under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed følger forpligtelserne for blomsterbrak under GLM 8.*

I modsætning til blomsterbrak (red. og bestøverbrak), som alene modtager grundbetaling, må du ikke omlægge brakmarker under denne ordning til en vintersæd- eller vårafgrøde i løbet af kalenderåret.

Du må udlægge blomsterbrak (red. og bestøverbrak) på alle arealtyper. Arealer, du har indberettet og etableret med bestøverbrak, får status som omdrift.”

Nedenfor er indsat uddybende regler og retningslinjer vedrørende arealer anmeldt som blomster- eller bestøverbrak fra vejledningen ”Vejledning om konditionalitet - miljøområdet” og dermed opfyldelse af GLM-8 kravet:

Side 91: **”Fravær af produktion:** Elementer og arealer, der er afsat til opfyldelse af kravet om mindsteandel af ikke-produktive områder på omdriftsarealer, må ikke anvendes til nogen form for aktivitet, der er tilknyttet produktion. Dette omfatter hold af husdyr og dyrkning eller høst af afgrøder til brug for produktion af fødevarer. Eksempelvis jordbearbejdning, gødskning, sprøjtning, dyrkning, høst, slæt og græsning er derfor udelukket (...).

Side 91: **”Slåning:** Slåning af de lysåbne elementer brak, markbræmmer og 3 meters bræmmer er nødvendige for at sikre, at arealerne fortsat er lysåbne og holdes i landbrugsmæssig stand. Ved slåning må det afslåede plantemateriale ikke fjernes fra arealerne. Slåningen sikrer, at der sker en vedligeholdelse, så der ikke sker opvækst af træer og buske. Alle andre ikke-produktive elementer må ikke slås.”

Har du yderlige spørgsmål vedr. blomster-/bestøverbrak og faunastriber?

Kontakt Emil Grøn Jensen, SAGRO

Tel.: 96 29 66 28

Mobil: 61 67 82 38

Mail: egj@sagro.dk